

TÜRKİYE PSİKİYATRİ DERNEĞİ YÖNETİM KURULU BAŞKANLIĞI'NA

Konu: Üyelerinizin acil nöbeti ile ilgili soruları hakkında hukuki görüşümüz.

Üyelerinizden gelen iletilerden uzmanlık alanları dışında acil nöbeti tutmaya zorlandıkları anlaşılmakta ve bu konuda hukuki görüşümüzün ve varsa yargı kararlarının iletilmesi istenmektedir.

Nöbet türlerine ilişkin düzenlemeler Yataklı Tedavi Kurumları İşletme Yönetmeliği'nde yer almaktadır. Yönetmelik'in 42.maddesinin birinci fıkrasında, nöbet hizmetlerinin evde nöbet, normal, acil, branş nöbeti olarak dört şekilde yürütüldüğü belirtilmiştir.

Yataklı Tedavi Kurumları İşletme Yönetmeliğinin 42. Maddesinin "C" bendinde düzenlenen "acil nöbeti", uzman durumu uygun olan yataklı tedavi kurumlarında gerekli görülen "branşlar" için normal nöbete ilave olarak öngörülen bir çalışma biçimidir. Burada uzman hekimler için öngörülen acil nöbeti acil serviste yürütülecek acil hekimliği için yapılacak görevlendirme değildir. Bu nöbet biçiminde acil serviste görevli acil hekim tarafından muayenesi yapılan hastalardan başka bir uzmanlık alanı ile ilgili tanı ve tedavi hizmetine gereksinimi olanlara konsültan hekim olarak hizmet vermek üzere düzenlenen nöbet türüdür.

Nitekim Acil Sağlık Hizmetleri Yönetmeliği'nin 15. maddesinde acil sağlık hizmetlerinin "*uzman tabip sorumluluğunda, acil sağlık hizmetleri konusunda eğitim görmüş, tecrübeli ve yeter sayıda tabibin, hemşirenin ve diğer personelin de katılımı ile bir bütün olarak yürütülecek şekilde organize*" edileceği belirtilmiştir. Burada sözü edilen "uzman tabip" 1219 sayılı Tababet ve Şuabatı Sanatlarının Tarzı İcrasına Dair Kanun'a ekli 1 sayılı çizelgede ayrı bir uzmanlık dalı olarak düzenlenen "Acil Tıp Uzmanı" olan tabiptir.

Aynı Yönetmeliğin 29. maddesinde ise acil sağlık hizmetlerinde istihdam edilecek personelin eğitim durumuna yönelik özel bir düzenleme yapılması ihtiyacı duyularak bu personelin alana özgü yeterli eğitimi aldıktan sonra "tedavi ve müdahale yöntemlerine ait bilgi ve becerilerinin güncelleştirilebilmesini sağlamak amacıyla, Bakanlığın belirleyeceği bölge merkezleri ve Bakanlıkça yetkilendirilen eğitim kuruluşlarında belirlenecek sürelerde hizmet içi eğitime tabi tutulması" zorunluluğu öngörülmüştür.

Ülkemizde sağlık mevzuatına ilişkin esasların belirlendiği temel Kanun, 1219 sayılı Tababet Ve Şuabatı San'atlarının Tarzı İcrasına Dair Kanun'dur. Kanununun 3. maddesi uyarınca da, Türkiye'de hekimlik yapmanın koşulu uzmanlık gerektiren işler için yöntemine uygun alınmış bir uzmanlık belgesine sahip olmaktır.¹ Bu belgeye sahip olmaksızın uzmanlık alanına giren tıbbi girişimleri yapmak

¹ 1219 sayılı Tababet Ve Şuabatı San'atlarının Tarzı İcrasına Dair Kanun;

MADDE 3 - Yukarıki maddelerde zikredilen tabip diplomasını ve fennî, cerrahi veya şuabatında ihtisas sahibi olduğuna dair işbu kanunun tarifleri dairesinde vesaiki lâzimeyi haiz olmıyan hiç bir kimse hiç bir ameliyei cerrahiye icra edemez.

MADDE 8 - Türkiye'de icrayı tababet için bu kanunda gösterilen vasıfları haiz olanlar umumi surette hastalıkları tedavi hakkını haizdirler. Ancak herhangi bir şubei tababette müstemirren müteahassis olmak ve o unvanı ilân edebilmek için Türkiye Tıp Fakültesinden veya Sıhhiye Vekâletince kabul ve ilân edilecek müessesesattan verilmiş

yasaktır. 26.04.2014 tarih ve 28983 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Tıpta Ve Diş Hekimliğinde Uzmanlık Eğitimi Yönetmeliği'nin 27. Maddesinde de bu yasak *'Bu Yönetmelik hükümlerine göre uzmanlık belgesi almayanlar, hiçbir yerde ve şekilde uzmanlık unvan ve yetkisini kullanamazlar.'* Şeklinde ifade edilmiştir.

Bu noktada, Psikiyatri uzmanlarının Acil Tıp Uzmanlarının görev ve yetkisi dahilinde olan acil nöbetinde görevlendirilmesinin 1219 sayılı Yasa'ya, tıpta uzmanlıkla ilgili mevzuata aykırı olduğu ve ülkemizin taraf olduğu Biyotıp Sözleşmesi'nin 4.maddesinde de düzenlenen sağlık hizmetlerinin, ilgili meslekî yükümlülükler ve standartlara uygun olarak yapılması hakkının ihlali niteliğinde olduğu kuşkusuzdur.

Bu gerekçe ile acil nöbetiyle ilgili verilmiş yargı kararlarında da buna vurgu yapılarak aksi yöndeki nöbet görevlendirmeleri iptal edilmektedir. Hukuk büromuzca takip edilen Zonguldak İdare Mahkemesi'nin iptal kararında da, acil tıp alanında eğitim görmemiş hekimlerin acil servis nöbetine dahil edilmesinde hukuka uyarlık bulunmadığı belirtilmektedir. Bu kararlara rağmen hukuka aykırılığı yargı kararı ile tespit edilmiş bir uygulamaya devam etmekte ısrar eden hastane yönetimi yönünden Türk Ceza Kanunu'nun görevi kötüye kullanma suçunu düzenleyen 257. maddesi uyarınca cezai sorumluluğun doğabileceği ve suç duyurusunda bulunulabileceği kanısındayız.

Üstelik bu tür görevlendirmelerin gerekçesi olarak genellikle gösterilen hekim sayısındaki sıkıntının idarenin uzman hekim istihdamı ile çözmesi gereken bir sorun olduğu, bu sorunun hekimleri uzmanlık dalları dışında işlemleri yapmaya zorlamak için gerekçe oluşturamayacağı düşüncesindeyiz.

Bu nedenle, bu sorunu yaşayan hekimlerin acil nöbetinde görevlendirilmeleri yönündeki işlemin geri alınması ya da bu yöndeki uygulamaya son verilmesi istemiyle çalıştıkları hastane yönetimine başvuruda bulunabileceklerdir. Başvurunun reddedilmesi, uygulamaya devam edilmesi veya 60 gün içinde yanıt verilmemesi halinde 60 günlük başvuru süresinden kalan süre içinde işlemin iptali istemiyle dava açılabilmesi hususlarını bilgilerinize sunarız. Saygılarımızla.

Av. Tülay Ekici Aksoy